

M E R K U R I U S Z

KLUBU POLSKIEGO – nr 2/2008

Notka wstępna

Znak Kongresu Polaków w Republice Czeskiej na stronie tytułowej przypomina, że Klub Polski należy do niego z własnej woli, i że w najbliższych dniach będą wybory do jego ciała wykonawczego, tj. do Rady Kongresu Polaków. W skład Kongresu Polaków wchodzi 27 organizacji polskich. Większość z nich ma siedzibę i pole działalności na Śląsku Cieszyńskim, umownie Zaolziu. Cztery tylko organizacje są z spoza jego terenu, chociaż przez swych członków z tym terenem związanych. Jest to Polonus - Klub Polski w Brnie, Stowarzyszenie Szkoła Polonijna w Pradze, Klub Polski w Pradze i Stowarzyszenie Kurier Praski w Pradze (sic!). Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w RC odbędzie się w sobotę 12 kwietnia br. w Czeskim Cieszynie.

Skład Rady Kongresu Polaków, którą wybiera się na okres 3 lat, jest następujący:

Józef Szymeczek - prezes (*Nydek, historyk, wykładowca Uniwersytetu Ostrawskiego*)

Tadeusz Wantuła - wiceprezes (*Wędrynia, filmoznawca*)

Adamiec Władysław (*Praga, inżynier budowlany, prezes Klubu Polskiego w Pradze*)

Branny Dariusz (*Czeski Cieszyn, student prawa na UJ w Krakowie*)

Fójcik Wawrzyniec (*Cierlicko, zawiadowca stacji kolejowej*)

Kaszper Roman (*Wędrynia, szef kancelarii KP, historyk*)

Moliński Rudolf (*Czeski Cieszyn, reżyser i aktor*)

Słowiacek Marek (*Boconowice, zarządca spółki Pol-Press, doktorant Uniwersytetu Opolskiego*)

Walicki Bronisław (*po rezygnacji Bohdana Małysza*)

Rezerwowymi byli wybrani:

Michał Chrzastowski

Kazimierz Grochol

Bohdan Małysz (*pierwotnie w składzie Rady, w trakcie kadencji zrezygnował*)

Do podstawowych organów terenowych, które miałyby mieć decydujące słowo kto zasiądzie w nowej Radzie i w którym kierunku Rada poprowadzi Kongres należą Sejmiki Gminne w następujący sposób w statucie Kongresu Polaków określone:

Sejmik Gminny jest dobrowolnym zgromadzeniem osób zamieszkujących na terenie danej gminy i opowiadających się za narodowością polską. Do zadań Sejmiku Gminnego należy między innymi składanie wniosków pod obrady Zgromadzenia Ogólnego, Rady Przedstawicieli, ocena pracy Komitetu Gminnego oraz organów centralnych Kongresu Polaków, a pod koniec kadencji wybór delegatów na Zgromadzenie Ogólne. Delegaci na Zgromadzenie Ogólne, Pełnomocnik oraz jego zastępca wybierani są w wyborach bezpośrednich i równych. Czynne i bierne prawo wyborcze posiadają osoby w wieku powyżej 18 lat zamieszkujące na terenie danej

gminy. O sposobie głosowania decyduje Sejmik Gminny. Decyzje i uchwały Sejmiku Gminnego są prawomocne, jeżeli za ich przyjęciem głosuje więcej niż połowa obecnych osób uprawnionych do głosowania. Komitet Gminny społeczności polskiej składa się z przedstawicieli organizacji członkowskich Kongresu Polaków działających w danej gminie oraz wybranego na Sejmiku Gminnym Pełnomocnika i jego zastępcy.

Gmina Praga wybierze na nowy okres swego Pełnomocnika, jego zastępcę oraz delegatów na Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w czwartek, 21 lutego br.

Oprócz spraw organizacyjnych i można powiedzieć ziemskich (może przyziemnych?) spraw są sprawy wyższe związane z wiosennymi świętami chrześcijańskimi – o tym też w naszym Merkuriuszu.

Władysław Adamiec

Jak powstał Wielki Post

Dla lepszego przygotowania wiernych do obchodu dorocznej pamiątki Zmartwychwstania Pańskiego, w II wieku dodano dwa dni postu przed tym świętem. Wspomina o tym Tertulian (+ ok. 240). Św. Ireneusz (+ ok. 202) pisze, że za jego czasów zwyczaj ten istniał również w Galii: ku czci 40-dniowego postu Pana Jezusa był nakazany post 40-godzinny (obowiązywał zatem w Wielki Piątek i w Wielką Sobotę).

W wieku III poszczono już cały tydzień. Wreszcie na początku wieku IV wprowadzono post 40-dniowy na pamiątkę postu Jezusa Chrystusa. Chodziło o to, aby do świąt wielkanocnych jak najlepiej wiernych przygotować. Według świadectwa Aeterii (lub Egerii w. IV) post 40-dniowy był już w powszechnym użyciu. Na Wschodzie obchodzono go 8 tygodni jednak, a to dlatego, że soboty i niedziele były wolne od postu. Chodziło więc o uzupełnienie pełnych 40 dni postu.

W wieku VI w Rzymie post rozpoczynał się 6 tygodni przed Wielkanocą. Jednak po odliczeniu niedziel, w których nigdy nie poszczono, post wielki trwał właściwie tylko 36 dni. Dlatego w wieku VII dodano brakujące dni i wyznaczono jako początek Wielkiego Postu Środę Popielcową. Od św. Grzegorza I Wielkiego (+ 604), papieża, datuje się powstanie „przedpościa”. Na trzy tygodnie przed Wielkim Postem wprowadzał Kościół barwę szat liturgicznych pokutną (fioletową), z modlitw i śpiewów usuwano radosne Alleluja, do roku zaś 1248 obowiązywał post, chociaż w formie złagodzonej. We wspomnianym 1284 roku papież Innocenty IV skrócił Wielki Post, wyznaczając go od Środy Popielcowej. Był to więc rodzaj przedśmionki, wprowadzający w nastrój Wielkiego Postu. Reforma liturgiczna ostatnich lat Przedpoście zniósła. W Polsce Wielki Post zachowywano wraz z Przedpościem (łącznie 70 dni) jeszcze w niektórych stronach w wieku XVIII a nawet XIX. W niedzielę post nie obowiązywał i dotąd nigdy nie obowiązuje. Bowiem każda niedziela ma charakter święta.

Ale na cykl wielkanocny składa się nie samo tylko przygotowanie. Jego istotą są święta Wielkanocne, którym Kościół przez wszystkie wieki dawał najwyższą rangę. Obchodzono je przez trzy dni, potem jeszcze dodano do nich oktawę, czyli ośmiodniowe wspomnienie. Wreszcie jakby echem świąt jest tak zwany okres po Wielkiej nocy, kiedy to przez szereg tygodni utrzymuje się w liturgii barwa biała kapłańskich szat i zwielokrotnione Alleluja; zapala się pascha, odbywa procesja z figurką Zmartwychwstałego Chrystusa co niedzielę na sumie (w Polsce), śpiewa się pieśni wielkanocne.

Święta Wielkanocne Kościół traktuje jako centralne całego roku liturgicznego. Bo też tajemnica Zmartwychwstania Chrystusa jest uważana nie tylko jako pamiątka Chrystusowego zwycięstwa nad śmiertelnymi wrogami — piekłem, szatanem i śmiercią, ale za apologię samego także Chrystusowego Kościoła. Ujął to lapidarnie św. Paweł Apostoł: „A jeśli Chrystus nie zmartwychwstał, daremne jest nasze nauczanie, próżna jest także wasza wiara... Tymczasem jednak Chrystus zmartwychwstał jako pierwszy spośród tych, co pomarli... I jak w Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie wszyscy ożywni będą”. Tak więc słusznie autor komentarza do okresu wielkanocnego zauważa, że w Chrystusie Zmartwychwstałym skupiają się wszystkie uroczystości Kościoła i z tej tajemnicy promieniają na inne.

ks. Piotr Przechocki

Idź precz szatanie!

Wielki Post należy brać przez pryzmat Wielkanocy. A Wielkanoc mówi nam, że Jezus Chrystus, Syn Boży, który zstąpił z nieba w noc Bożego Narodzenia, ukrzyżowany zmartwychwstał, ale po swoim zmartwychwstaniu jest z nami "przez wszystkie dni, aż do skończenia świata" (Mt 28,20), bo przez mękę w cudowny sposób pozostał w Chlebie Eucharystii. Ukrył się, ukrył siebie cierpiącego na krzyżu w Wielki Piątek i zmartwychwstałego. Po prostu jest, mając na swoim ciele uwielbionym stygmaty po zwyciężonym cierpieniu.

I odtąd wszyscy uczniowie Chrystusa i ci, którzy chcą być uczniami Chrystusa, muszą dotrzeć do Wielkiego Czwartku, wejść do Wieczernika i wyznać wiarę w obecność zmartwychwstałego z krzyża Boga. Wyznać nie tylko słowami, ale tym samym stylem życia, jaki Jezus nam ukazał - będąc Bogiem, ale i Człowiekiem - jako drogę do naśladowania, jako wzór. Ma każdy, kto chce być uczniem Chrystusa, zerwać z grzechem aż do doświadczenia bólu, jeśli tak się z grzechem związał. Chrystus umiera na krzyżu, aby każdy, kto chce iść za Nim, nie szedł za szatanem i grzechem, tylko czynił dobro. W prawdzie i w miłości. I jeśli człowiek jest gotów to podjąć, oczyszczając się z grzechów, wtedy daje mu udział w swoim zmartwychwstaniu.

Zmartwychwstanie Chrystusa jest Jego obecnością. Jego obecność w nas jest światłem dla naszego rozumu i jest mocą dla naszej woli. Światłem, by rozum poznawał prawdę i by żył w prawdzie cały człowiek. Mocą, by wola skłaniała się ku dobremu i abyśmy czynili dobro.

Podjąć świadomie i dobrowolnie "doroczne ćwiczenia wielkopostne - to znaczy świadomie i dobrowolnie powiedzieć: Idź precz, szatanie! Wyrzekam się ducha złego, jak czynimy to podczas chrztu. Kto jest ochrzczony, prosić o przebaczenie spowiednika w konfesjonale, który mocą Chrystusa Zmartwychwstałego odpuszcza grzechy. I to czynić, byśmy zasłużyli na łaskę, która daje nam mądrość i moc do "prowadzenia życia świętego". A nie mając grzechu i mając łaskę możemy co roku coraz głębiej "postępować w rozumieniu tajemnicy Chrystusa".

Na czymże polega ta tajemnica Chrystusa? Na tym, że dla nas i dla naszego zbawienia umarł na krzyżu i zmartwychwstał. I że przyjmując Komunię świętą stajemy się Ciałem, którego Głową jest Chrystus. Jak człowiek ma ciało i głowę, tak nie może żyć Ciało bez Głowy. Mając Chrystusa w sobie mamy Jego mądrość, Jego miłość, On jest Życiem naszym a nasze życie jest ukryte z Nim w Bogu (Kol 3,3). W tym dniach intensywnie będziemy przypominać sobie te prawdy, abyśmy jeszcze bardziej radykalnie żyli według tego światła, które nam Bóg daje.

ks. Piotr Przechocki

Informacja o życiu Parafii Polskiej przy klasztorze O.O. Dominikanów w okresie Wielkiego Postu (kościół Sw. Idziego , ulica Husova w Pradze 1)

W każdą niedzielę (przez cały rok) o godzinie **12.00** odbywają się msze w języku polskim
W Wielkim Poście w niedziele przed mszą św. - o godzinie **11.30** - tradycyjne polskie nabożeństwo **Gorzkie żale**.

W każdy piątek Wielkiego Postu o godzinie **20.00** można wziąć udział w **Drodze Krzyżowej** w języku polskim.

Rekolekcje odbędą się w dniach od 29 lutego do 2 marca, a to:

- w piątek 29 lutego i sobotę 1 marca o godzinie 20.00

- w niedzielę 2 marca w czasie mszy świętej.

W niedzielę 2 marca okazja do spowiedzi w języku polskim - miejscowych księży będą wspomagać polscy księża pracujący w Pradze - spowiadać się można przed mszą od godziny 11.30 i po mszy świętej

Tradycyjnie święcenie pokarmów odbędzie się w Wielką Sobotę o godzinie 12.00.

Polscy duszpasterze - ojcowie Krzysztof i Wojciech serdecznie wszystkich zapraszają do wspólnego przygotowania się do Świąt Wielkanocnych.

Zaprosiny do Modlina

Zbliżają się Wielkanoce i wraz z nimi wiosna. Czas pomyśleć o urlopach, Zaplanować sobie zwiedzanie nieznanych dotąd miejsc.

Tych, którzy w tym roku wybiorą się do Polski na Mazowsze, zachęcam do spędzenia chociaż kilku godzin w położonym niedaleko Warszawy (około 36 km na północ od stolicy na drodze do Gdańska) Nowym Dworze Mazowieckim, a zwłaszcza w jego starej dzielnicy - Twierdzy Modlin.

Myślę, że wycieczka do Modlina zadowoli każdego, kto chociaż trochę interesuje się historią Polski, a na pewno twierdza ta jest rajem dla mężczyzn i dzieci.

Nowy Dwór Mazowiecki położony jest na Nizinie Środkowopolskiej w Kotlinie Warszawskiej. Na jego terenie łączą się z sobą trzy rzeki - Wisła, Narew i Wkra. Są tutaj więc wspaniałe warunki do wypoczynku dla wioślarzy i wędkarzy. Równocześnie bliskość stolicy pozwoli na jej odwiedzenie. Ale głównym polecanym przeze mnie celem wycieczki jest Twierdza Modlin.

W Modlinie byłam we wrześniu ubiegłego roku w ramach Światowego Forum Mediów Polonijnych i przyznam się, że był to jeden z najciekawszych punktów programu Forum.

Twierdza Modlin jest jedną z największych i najlepiej zachowanych twierdz w Polsce. Jest to wybitne dzieło, według znawców porównywalne tylko ze słynną twierdzą w Verdun.

Pierwsze fortyfikacje w pobliżu Modlina wybudowane zostały w czasie [potopu szwedzkiego](#) – w 1655 roku wojska szwedzkie założyły tu ufortyfikowany obóz. Budowę twierdzy rozpoczęto z rozkazu Napoleona Bonapartego wydanego w Poznaniu w 1806 roku. W okresie Księstwa Warszawskiego powstał zasadniczy zrąb twierdzy składający się z obwarowania głównego (twierdza bastionowa, obecnie obwód wewnętrzny cytadeli), trzech wysuniętych, nieukończonych koron oraz umocnień na przedmościach kazuńskim, nowodworskim i Wyspie Szwedzkiej. Z tego okresu pochodzi też działobitnia por. Kołaczkowskiego (Reduta Napoleona), jedyna zbudowana z planowanych trzech - po jednej dla każdej korony. Według twierdzenia wybitnego znawcy epoki napoleońskiej Waldemara Łysiaka, ten unikatowy budynek zaprojektował osobiście cesarz Napoleon I. Dotąd jednak nie zostało to udowodnione. Obecnie obiekt ten jest dostępny dla turystów i jest jednym z najatrakcyjniejszych budowli twierdzy.

Twierdza Modlin była wielokrotnie rozbudowywana i zawiera w sobie elementy [fortyfikacji](#) francuskiej, rosyjskiej i polskiej. Likwidacja Królestwa Polskiego po powstaniu listopadowym wiązała się z rozbudową fortyfikacji na jego terenie w celu zapobieżenia polskim zrywom powstańczym oraz w ramach działań obronnych na zachodnich kresach Rosji. W tym czasie w twierdzy Modlin (przemianowanej na Nowogeorgiewsk) podjęto szeroko zakrojone prace nad rozbudową fortyfikacji. Autorem planu rozbudowy był generał Iwan Dehn. W ramach tej rozbudowy wybudowano wewnątrz twierdzy olbrzymi gmach obronnych o łącznej długości 2200 metrów, mogący pomieścić 17 tys. ludzi. Koszary otoczone rowem i posiadające strzelnice dla dział i broni piechoty miały być ostatnim punktem oporu twierdzy. Koszary te są największym obiektem koszarowym w Europie.

Swój obronny cel twierdza Modlin pełniła w latach [1813](#), [1831](#), [1915](#) i [1939](#). Podczas wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku była punktem obrony 5. Armii generała Władysława Sikorskiego na linii Wkry. W ciągu istnienia twierdzy modlińskiej przeszło przez nią niejedno wojsko. Za czasów Księstwa Warszawskiego, Królestwa Polskiego i po 1918 roku Rzeczypospolitej Polskiej załogę twierdzy stanowiły wojska polskie, ale w jej historii były też okresy, kiedy to załogą były wojska francuskie, [saskie](#), [wirtemberskie](#), [rosyjskie](#) i [niemieckie \(II i III Rzeszy\)](#).

Do 1995 roku twierdza Modlin tętniła życiem. Koszarowała tutaj regularna jednostka wojskowa składająca się z 7 - 10 tysięcy żołnierzy. Obecnie twierdza jest własnością Skarbu Państwa i jest częściowo prywatyzowana.. Większość obiektów nie jest jednak wykorzystanych i pomału ulega dewastacji.

Jednak dzięki inicjatywie i entuzjazmowi mieszkańców Nowego Dworu Mazowieckiego pod koniec 2006 roku zostało założone Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Kampanii Wrześniowej i Twierdzy Modlin, które organizuje szereg interesujących akcji przyciągających turystów. Czynne jest muzeum (otwarte od kwietnia w każdy weekend od godziny 9.00 do godziny 17.00), organizowane są pokazy batalistyczne, które na tych rozległych terenach oddają przekonująco charakter dawniejszych wydarzeń. (Osobiście widziałam bardzo ciekawy pokaz obozów wojskowych armii francuskiej, rosyjskiej i pruskiej z czasów walk napoleońskich). Prowadzona jest również giełda militariów.

Podczas zwiedzania twierdzy Modlin, oprócz wspomnianej już Reduty Napoleona, można podziwiać również szereg innych obiektów. Dobrze zachował się Klub Garnizonowy z przełomu XIX i XX

wieku. Architektura zewnętrzna ma cechy stylu neogotyckiego, wnętrza eklektyczne - piękna sala balowa, sala koncertowa. Imponująca budowa spichlerza z roku 1884 położona jest w widłach rzek Wisły i Narwi. Obiekt jest unikatem w skali Mazowsza. Przepiękny widok na okolicę rozkłada się z Wieży Tatarskiej (zwanej również Wieżą Czerwoną). Widać z niej malowniczy pejzaż okolicy z płynącymi po rzece łódkami, ale również ruiny zabytkowego spichlerza zbożowego na przeciwległym brzegu rzeki oraz budowie twierdzy. Na uwagę zasługuje na pewno Wieża Wodna - wewnątrz dziedzińca koszarowego stoi piękna neogotycka wieża ciśnień.

Ciekawostką jest, że w twierdzy nakręcono szereg scen do znanych filmów. Mimo inne ruiny spichlerza w widłach Narwi i Wisły posłużyły za zamek Horeszków w inscenizacji filmowej Andrzeja Wajdy "Pan Tadeusz".

Po zwiedzeniu twierdzy warto się udać do budynku "Bramy Ostrołęckiej" zbudowanej w 1836 roku. Tutaj znajduje się nowa stylowa restauracja, z doskonałą polską kuchnią. Pierogi miejscowego kucharza są naprawdę wspaniałe - polecam!

Wracając z twierdzy warto wejść na Cmentarz Wojskowy założony prawdopodobnie w 1915 roku. Leżą tutaj żołnierze armii, które przebywały w twierdzy - zarówno Polacy, jak i Francuzi, Rosjanie i Niemcy. Znajduje się tutaj symboliczne mauzoleum pierwszego komendanta twierdzy w niepodległej Polsce płk. Edwarda Malewicza, ale również pomnik upamiętniający poległych członków SS. Najstarszymi grobami polskich żołnierzy jest 9 mogił legionistów przebywających w twierdzy w latach 1916-1917. Kwatera żołnierzy polskich z 325 mogiłami przypomina poległych w czasie walk toczonych na przedpolu twierdzy w czasie wojny polsko-rosyjskiej w sierpniu 1920 roku. W czasie obrony twierdzy w 1939 roku poległo 119 bezimiennych żołnierzy polskich, którzy tutaj też mają swoją kwaterę. Na cmentarzu znajdują się również groby żołnierzy niemieckich poległych podczas II wojny światowej. Z czasów powojennych są tutaj groby pilotów poległych śmiercią lotnika w trakcie szkoleń oraz groby ludności cywilnej. W roku 2006 na tym zamkniętym już cmentarzu przybyła mogiła Nieznanego Żołnierza, którego ciała znaleziono podczas prac renowacyjnych twierdzy Modlin. Warto jeszcze dodać, że na terenie twierdzy znajdowało się lotnisko wojskowe. Obecnie na jego miejscu kończy się budować lotnisko pasażerskie.

I jeszcze.... jeśli będą mieli Państwo więcej czasu, to można udać się na odpoczynek do pobliskiej Puszczy Kampinoskiej. Warto!

Krystyna Olaszek-Kotynek

Informacja z Konsulatu RP w Pradze:

UWAGA ! DO 31 MARCA 2008 TRWA AKCJA WYMIANY KSIĄŻECZKOWYCH DOWODÓW OSOBISTYCH

Obywatele polscy na stałe zamieszkujący poza granicami Polski **mają prawo, a nie obowiązek**, posiadania ważnego dowodu osobistego.

Jedynie obywatel polski na stałe zamieszkały w Rzeczypospolitej Polskiej ma obowiązek posiadania ważnego dowodu osobistego.

Termin ważności książeczkowych dowodów osobistych upływa 31 marca 2008.

Jednakże od 1 stycznia 2008 dokumenty te nie uprawniają do przekraczania granicy RP.

Przypominamy zainteresowanym, że konsul nie jest upoważniony z mocy prawa do pośredniczenia w wydawaniu czy wymianie dowodów osobistych.

Złożenie wniosku jak i odbiór dowodu osobistego wymaga osobistego stawiennictwa wnioskodawcy i następuje we właściwym organie gminy w kraju, według miejsca zameldowania na pobyt stały. W przypadku braku stałego meldunku, według ostatniego miejsca zameldowania bądź przy braku takiego w Urzędzie miasta st. Warszawa – Śródmieście.

**SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE ZWIĄZANE Z WYMIANA DOWODÓW OSOBISTYCH
ZNAJDĄ PAŃSTWO NA STRONIE www.msiwia.gov.pl**

Informacje klubowe

Następne spotkanie odbędzie się w czwartek, 27 marca, o godz. 17 w siedzibie Klubu Polskiego przy ulicy Vítkowej nr 13, Praga 8.

W krótkim czasie będzie można spojrzeć na strony internetowe Klubu Polskiego – adres www.klubpolski.cz. Ciekawe rzeczy można też znaleźć na stronach internetowych Kongresu Polaków – www.polonica.cz. Na tych stronach przebiega dyskusja dotycząca Zgromadzenia Ogólnego i w ogóle Kongresu.